

"[2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xaricdə təhsili üzrə Dövlət Programı](#)" təqəüdçül rini tanınan "Uur formulu" layihəsinin budur ki qonağı? sveçərnin Bazel Universitetinin tələbəsi?li-?rəf Rəcəblidir.

Layihə [Təhsil Nazirliyi](#) və [1News.az](#) informasiya agentliyi ilə birgə həyata keçirilir.

?ilə?li-?rəf Rəcəblidə? 1992-ci ildə Bakı??hərindən anadan olub. Orta təhsilini Texniki Humanitar Liseydi alıb. 2009-2013-cü illərdə Bakı Slavyan Universitetinin beynəlxalq münasibətlər ixtisası? üzrə bakalavr təhsili alıb. 2012-ci ildə? tələbə? mübadilə? şəhər? rəcəv? sind? Almaniyada Tübingen Universitetində təhsil alıb. 2013-2014-cü illərdə hərbi xidmət? tələbə? olub. Hazırda Dövlət Program? rəcəv? sind? təhsilini? sveçər?nin Bazel Universitetinin Avropa Qlobal Araştırmalar magistr program? üzrə Avropa?ttifaq?n?n müraciəti hüququ və siyaseti ixtisası? üzrə davam etdirir.

Xaricdə təhsil siz? nə verir? Ümidi?rinizi do?rudurmu?

- Müasir dünyada nəzəri praktik bilik sahəsində rəqabət? dözümlü olmaq üçün qabaqcıl təhsil sistemindən bəhər?lənməlis?n. Mən?ncə, bu bir aksiomadır. sveçər?də? ald?m təhsil mənim məqsədlərim? tam cavab verir. Burada qabaqcıl, innovativ təhsil metodları?n?n təbliğindən?ald?m biliklər, eyni zamanda təhsil prosesinin tələb?m?m?llim dia dialoqu? principi? səsəndə? kili?m?n? daha çox mən?mnun? edir. B?li, ümidi?rim tam olaraq özünü do?rudub? M?n ixtisasa yiy?l?nmək prosesində özümdə olan müsbət dəyişikliyi görür?m.

- Niyə məhz bu ixtisas? seçdiniz?

- Bilirsinizmi, dünya təhsil sistemində ümumi və xüsusi?ciyyət? da?yan ixtisasları var. Düyünlər?m?ki, mü?yyən?ni ixtisasları var ki, onlar?n yüksək?s?yyiy?sin? öz?lök?ndə? dənail?la bil?rs?n? M?nim? seçdiyim? magistr ixtisas?na is? ancənəqə Avropada? mük?mm?liy?l?nm?ki? Azərbaycanda?ald?m?k?bakalavr? təhsili? beynəlxalq? münasibətlər, beynəlxalq? hüquq? Avropa?siyasət?i? sahəsində? səsli?n?z?rik biliklə?nalma?m?n? təmin? edib? Lakin bu biliklərin dərinlər?m?sin? ehtiyac? və praktik həyata təbliğinin zəruriyini dərk ed?r?k q?rara g?ldim ki, təhsilimi Avropada, onun qabaqcıl?lök?siəolan? sveçər?də? davam etdirim. Seçdiyim "Avropa?ttifaq?n?n müraciəti hüququ və siyaseti?" ixtisasla?mas?dünya, xüsusi? Avropa, o?cümü?d?n? Azərbaycana?n?n aktual?olan? müraciəti?üzrə?n?z?ri? və praktik biliklərimi həm art?r?r, həm də? sistemlə?dirir.

- F?rqli?lök? və təhsil mühitinin gördükdən sonra?vv?loxudu?unuz?ali?m?kt?bd? n?yind?yi?m?simi arzulayard?n?z?

- Azərbaycan təhsil sistemi 2005-ci ildən Avropa təhsil sistemin? inteqrasiya olunur. Proses davam edir. Çox il?rgörülüb?nan?ram?ki, bu istiqamətdə mü?yyən?i?r, layihə?l?r, standartlar?n təbliğ? davam ed?c?kdir. Dünyada bel?bir fikir?r formalə?b?ki, ?n?çox qlobal?inteqrasiya olunmu? sah?l?r iqtisadiyyat və? internetdir. M?n bu sərəyə təhsilidə? aid etm?k ist?rdim. Veril?n suala g?ldikd? is? dey? bil?r?m?ki, h?m? oxudu?um? ali?m?kt?bd?, h?m?d? Azərbaycan?n bütün?ali?m?kt?bl?rind? üç?yana?man?y?d?yi?ilm?sin? ist?rdim? Birincisi, təhsil prosesində? bürokratik və? inzibati məmane?l?rin? minimuma?endirilm?si, ikincisi, s?rf auditoriya?təhsil?saatlar?n?n?azald?lməs? Professorlar?n?daimi m?sl?h?ti? v?laq? mexanizml?ri hesab?na?t?l?b?n?n?s?rb?st?haz?rl?q? saatlar?n?n?art?r?lməs? h?m?onun?m?suliy?tin? art?art?r?r?mh?m?d?taxtdank maksimum?m?r?li?istifad?sin?it?min?etmi?olur? Üçüncüsü, sveçər?d?l?k?sirl?rin? yay?m?kt?bind? öd?nilm?si təbliğ? edilmir. 4 ay f?nni?m?nims?m?y?n?t?l?b? ç?tin?ki, 1 ayda f?nni?m?nims?y?bilsin. K?siri h?min semestr? 2 h?ft? ?rzind? təkrar verm?y? icaz? verilir. Yay?m?kt?bl?rind? is? öz arzusu il? t?l?b?l?r? 2 v? ya 3 kreditli illik təhsil haqq? rəcəv? sind? ?lav? kurs götürm?y? icaz? verilir. Bu kreditl?r semestr modullar?n?n kreditl?rin? ?lav? olunur. ?slahatlar?r?cəv? sind? bu yana?malar?n? Azərbaycanda təbliğ?si?n?inki t?l?b?l?rin? təhsili müsbət?d?y?rl?ndirm?l?rini, h?mçinin təhsilin keyfiyy?tinin daha da art?rlmas?n? təmin etm? olar.

- Təhsil ald?n?z? lök?d? Azərbaycanla ba?l? n?l?ri tan?tm?s?n?z?

?sveçər?d?h?m?yerli?h?m?d?ki?xarici?lök?l?rd?n burada?olan?insanlarda?Azərbaycana maraq?çox böyükdir. N?riyat material?llar?ndan?istifad?etm?kl?xalq?m?z?n?ad?t?-n?nl?ri, Azərbaycan?n?göz?l?t?bi?ti, lök?mizd? ?srl?r boy?boyu?müxt?lif?dini?c?r?yanlar?n v?etnik?xalqlar?n?tolerant?q v?lsühl?raitind?ya?amas?, Azərbaycan tarixinin q?q?hr?man?q?s?hif?l?ri, Qaraba?n?qaynaqlar?s?sas?nda tarixi?m?nqaq?i?n?n?humanitar?egeo?siyasi? v?gegeo?qtisadi?ff?sadlar? il?ba?l?m?lumat?insanlar?n?diqq?tin?çatd?rməq?h?m?bir?az?rbaycan?l?kimi, h?m?d?bir?v?t?nda? olaraq özüm?borc bilir?m. H?rbi?xidm?td?olmu?am?sg?ruhuna b?l?d?m. Keç?n?lin?aprel, bu?lin?fevrəl döyü?l?rind? ?hid?olmu?g?ncl?rimizin v?t?n sevgisi biz?örn?kdır. V?t?n?sa?olsun. ?sveçər?d?Azərbaycan xalq?n?n?n?sluhsev?r?olmas?n? daim vur?ulay?ram.

- Oxudu?unuz ali m?kt?bd? mü?llim-t?l?b? münasib?ti nec?dir?

??nçöxd?y?rl?ndirdiyim t?hsil elementidir. Mü?llim-t?l?b? münasib?ti tam s?mimi, inam, qar??l?ql? hörm?t, etletibar v?dey?rdim, ki, dostlu?a söyk?n?n münasib?tl?rdin. Qeyd edim, ki, Az?rbaycanda bu cüri mü?llimi?avar. Sad?c? bizim mentalitet mü?llim-t?l?b? münasib?tind? ciddi p?rd?nin olmas? tarixi t?crüb?sind?n h?l? ayr?la bilmir.

- Daha çox hans? ç?tinlikl?riniz olub ?

?sveçr?d? t?hsil dili il? ba?l? t?crüb? dig?r Avropa ölk?l?rind?n f?rql?nir. Magistr pill?sind? t?hsil almaq üçün alman v? ingilis dill?rini ?n yüks?k s?viyy?d? bilm?lis?n. ?xtisas?m Avropa ?ttifaq?n?n f?aliyy?ti il? ba?l? oldu?undan qonaq professorlar?n mühazir?l?rin? qat?lmaq, eyni zamanda geni?elmi?d? biyyatdan istifad?etm?k üçün frans?z, ispan?n?v? Italyan? dill?rini d?nbilm?k laz?m idis?ks, t?qdird?hmühazir? sv?n seminar?m?????l?rind? f?al? i?tirak ed? b?bilm?y?c?ks?n Birinci üç dill?ba?l? problemim yox idi. Ç?tin d?olsa, universitetin yaratd??? dil kurslar?nda i?tirak eded?r?k, eyni zamanda yuxusuz gec?saatlar?n?n hesab?na dig?r dill?ri d?tez bir zamanda öyr?ndim v?art?q, bu istiqam?td? el? bir ç?tinliyim yoxdur.

- Oxudu?unuz müdd?td? qar??la?d???n?z maraql? hadis? hans? olub?

M?lumdur, ki, ?sveçr? A?-ninzüvüdeyil v? onlar aras?nda miqrasiya m?s?l?rini nizamlamaq m?qs?dil? diplomatik dan???qlar apar?l?r. T?crüb?d? bu dan???qlarda hey?t? miqrasiya m?s?l?ri üzr? ixtisasla?an ?sveçr?nin b?bütn? universitetl?rini v? elm ocaqlar?n? t?msil ed?n doktorantlar v? magistrantlarda daxil edilir 2015-ci ilin avqust ay?nda Strasburqda apar?lan dan???qlara h?r t?r?fd?n 10 nümay?nd? i?tirak edirdi. ?sveçr? nümay?nd? hey?tin? universitet t?r?find?n t?qdimeedilm?m?nim namiz?diyim d? t??kilatç?lar t?r?find?n b?y?nilmi? v? ilke az?rbaycan? olaraq bu t?dbird? i?tirak etmi?m? Debatlar, t?klifi?r, müzakir?l?r, çox maraql? idi. M?nim etdiyim t?klifi?rin? layih? s?n?dind? yer almas?n? t?hsilin u?uru kimi d?y?rl?ndir? bil?r?m.

- Universitetd? ?cn?bi t?l?b?l?r? münasib?td?n raz?s?n?zm??

Bazel Universitetind? t?hsil alanlar?n ?ks?riyy?ti yerli v?t?nda?lard?r Xarici t?l?b?l?r? sas?n. A? ölk?l?rini t?t?msil edir. M?n? olan münasib?td?n tam raz?yam. Bütün qar??l?ql? münasib?tl?rdostluq v?d?st?k prinsipl?rin? söyk?r, söyk?nir?r, ?sveçr? il?çox mill?li dövl?tdir. Bu ölk?d? insanlar aras?nda tolerant?q, m?simiyy?t, m?lilik t?qdir?layiqdir.

- Xarici ölk?d?n Az?rbaycan t?hsilini nec? görürsünüz?

Az?rbaycanda t?hsil sisteminin müsb?t? do?ru d?yi?ikliyinin Bak?da t?hsil ald???m? zaman?da görmü?m?ndiki dövrd? T?hsil Nazirliyinin h?yata keçirdiyi t?hsil islahatlar?n?n tezlikl? n?tic? ver?c?yin? inan?ram. ?nan?ram ki, tezlikl? bütün ümumi orta t?hsil? malik? olan v? t?hsilini al?m?kt?bl?rd? davam etdirm?k ist?y?n g?ncl?r? tamazad imkanlar yarad?lacaq. Planl? t?hsilin mahiyy?ti d?yi??c?k Praqmatik v? fasıl?sz t?hsil konsepsiyas? Az?rbaycan t?hsil? sisteminde apar?c? olma?d?r. T?hsil dövl?timiz t?r?find?n d?y?rl?ndirilir. st?rdim, ki, c?miyy?timizd? bu sah?ni priorit?t kimi q?bul etsin. H?m d?st?yi, h?m d? m?hsuldar t?nqid? il? bu sah?y? f?al m?düxil? etsin.

- Asud? vaxt?n?zda n? il? m???ul olursunuz?

Xaricd? t?hsil alanlar?n?n asud? vaxt tapmaq?n? ç?tin m?s?l?dir. Bütün auditoriyadanak?nar?vaxt? kitabxanada keçirir?m. Universitetin kitabxanas? gec? yar?s?na kimi i?t?yir. Valideyn?rim h?ft?l?rl? s?simi e?itmirl?r. Telefonla q?saca mesaj yaz?ram ki, h?r? ey normald?r. Bir balaca vaxt tapan kimi h?ft?d? 1-2 saat olsa bel? idmanla m???ul oluram. Qeyd edim ki, universitetd? t?l?b?l?rin müxt?lif könüllü aksiyalarda i?tirak etm?si bir ?n?n?dir. Asud? vaxt?m olduqda qaçq?n v? miqrantlarla ba?l? könüllü olaraq Bazeld? keçiril?n humanitar aksiyalarda müt?madi i?tirak eder?m. Bu,h?m?d? ixtisas?mla ba?l?d?r. M?s?l?n, bu?lin q?? t?ili dövründ? Suriya qaçq?nlar?na hüquqi yard?m aksiyas?nda i?tirake etdim. Bu ölk?d? h?rg?nc?l?b? c?miyy?tin müxt?lif sah?l?rind? könüllü çal??ma?? özün?borc bilir? Yay kurslar? aras? dövrd? v? bayramlarda q?samüdd?t? olsa bel? Avropa ??h?rl?ri il? tan??l? a?üstünlük verir?m.

- T?hsilinizi ba?a vurduqdan sonra harada çal??maq ist?rdiniz? G?l?c?k planlar?n?z nec?dir?

Bir müdd?t miqrasiya sah?sind? praktik f?aliyy?t göst?rdikd?n sonra fikrim var ki, doktorluq pill?sind? t?hsilimi davam etdirim.

- **Siz xaricd? t?hsil alma?a ba?lad?qdan sonra özünüzd? n?l?ri d?yi?misiniz?**

Dünyaya? insanlara bax???m?d?yi??b? Emosional v?ziyy?t??n?zar?t etm?yi öyr?nm?i??m? H?r v?ziyy?td? m?musb?t hallar axtarmaq v?rdi?in? yiy?l?nm?i??m?. Buradan Az?rbaycana ba?l?l?m?n? mahiy?tinid?rk etmi??m. Genetik ba?l?l?q idrak ba?l?l?m? il? tamamlan?b. Fürs?ttd?n istifad? ed?r?k, bu d?yi?iklikl?rin t??kkül tapmas?nda bir övlad kimi m?n? d?st?k olmu? valideynl?rim? v? bir v?t?nda? olaraq T?hsil Nazirliyin? öz d?rin t??kkürümü bildirir?m.

- **Ölk?mizd?ki dostlar?n?za, h?mya??dlar?n?za n? dem?k ist?rdiniz?**

Özünüz? inan?n. Heç k?s sizin q?d?r sizin inki?af?n?zda maraql? ola bilm?z. ?n büyük nem?t v?t?ni sevm?k v?v? t?hsilli olmaqd?n. V?t?n seygisi ana südü il? verilir, t?hsil?sis? özünüz yiy?l?nm?i?lisiniz. Dünyan?n bütün savad?l? adalar? öz?rad?l?r?i hesab?na buna nail olublar a?rad?li v? çal?qan olun, h?yat?n?z?ndaimiht?hsil?ba?lay?n, q?alan?n?is?zzaman?özü yoluna qoyacaq. Bütün Az?rbaycang?nciyyin? salamlar gönd?rir, ?min-amanl?q/v?u?urlar arzulay?ram.